

Podpora kurikulární práce škol
Národní pedagogický institut ČR

Charakteristika ŠVP

Ukázkový ŠVP dle RVP ZŠS

2026

Spolufinancováno
Evropskou unií

**MS
MT**
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Školní vzdělávací program

zpracovaný podle Rámcového vzdělávacího programu
pro obor vzdělání základní škola speciální

Základní škola Pampeliška 1, 876 01 Zahrádky

„Moderní škola založená na stoleté tradici, bezpečná, vlídná, aktivní a otevřená.“

1. Východiska vzniku ŠVP

1.1 Specifikace a zaměření ŠVP

Školní vzdělávací program (ŠVP) Speciální mateřská škola, základní škola a praktická škola Pampeliška byl zpracován podle aktuální verze Rámcového vzdělávacího programu pro obor vzdělání základní škola speciální (RVP ZŠS). ŠVP vychází **z vlastních dlouhodobých zkušeností, tradic, priorit, hodnot**, zaměření školy, komunitních, regionálních a hlavně **reálných potřeb vzdělávání žáků** se speciálními vzdělávacími potřebami (SVP). Na tvorbě ŠVP se podílejí všichni vyučující pod vedením koordinátorky ŠVP a ředitelky školy. ŠVP pro nás znamená společnou a reálnou představu o kvalitním vzdělávání.

ŠVP je zaměřený na podporu **komplexního rozvoje každého žáka** s ohledem na jeho individuální vzdělávací potřeby, schopnosti, možnosti a dovednosti. Vzdělávací proces se přizpůsobuje úrovni psychického a fyzického rozvoje žáků. Vzdělávání je založené na principech názornosti, prožitkového a praktického učení. Tyto principy podporují rozvoj samostatnosti, nezávislosti a sebeobsluhy žáků, rozvoj jejich pracovních a sociálních dovedností, vytváření návyků potřebných k orientaci v okolním světě a jejich zapojení do společenského života.

Specifickým rysem ŠVP je důraz na bezpečné, respektující, důstojné, zodpovědné, přátelské a podnětné prostředí, které podporuje wellbeing žáků i zaměstnanců. Výuka probíhá v menších kolektivech, je přizpůsobená individuálním vzdělávacím potřebám žáků a využívá široké spektrum speciálně pedagogických metod.

Důležitou součástí vzdělávání je propojení školy s praxí, komunitou a institucemi neformálního vzdělávání. Škola spolupracuje s rodinami žáků, speciálně pedagogickými centry (SPC), odborníky i místními organizacemi.

1.2 Využití ŠVP při plánování výuky

ŠVP je závazným rámcem pro plánování a realizaci vzdělávání ve škole. Učitelé z něj vycházejí při tvorbě tematických plánů, třídních vzdělávacích programů, individuálních vzdělávacích plánů (IVP) a výchovných plánů. Výuka je koncipovaná tak, aby navazovala na reálné životní situace a rozvíjela klíčové kompetence v souladu s individuálními možnostmi žáků **za přispění nejvyšších stupňů podpůrných opatření (PO)**.

ŠVP je pravidelně vyhodnocován, doplňován a upravován podle aktuálních potřeb žáků, zkušeností pedagogů a vývoje kurikulárních dokumentů.

Cílem vzdělávání je rozvíjet osobnost každého žáka podle jeho individuálních schopností a možností tak, aby dokázal co nejlépe obstát v běžném životě a prožíval úspěch ve svém učení. Obsah vzdělávání je přizpůsobený individuálním vzdělávacím potřebám žáků a důsledně navazuje na jejich reálné možnosti. Vzdělávací činnosti jsou založené na postupném rozvoji komunikace, sebeobsluhy, pracovních a sociálních dovedností a orientaci v prostředí.

Ve výuce se uplatňuje multisenzorický přístup, využíváme různé možnosti augmentativní a alternativní komunikace, individuální podporu asistenta pedagoga a práci se speciálními pomůckami.

2. Zabezpečení výuky žáků

2.1 Systém péče o žáky s podpůrnými opatřeními

Za žáky se SVP jsou považováni žáci s potřebou poskytování podpůrných opatření.

Vytváříme žákům podmínky pro jejich úspěšné vzdělávání a uspokojování jejich speciálních vzdělávacích potřeb.

Uplatňujeme při jejich vzdělávání **kombinace speciálněpedagogických postupů a alternativních metod** s modifikovanými metodami používanými ve vzdělávání běžné populace. Tyto metody uplatňujeme zejména při rozvíjení rozumových schopností, orientačních dovedností, zlepšování sociální komunikace a dalších specifických dovedností žáků.

Nabízíme odbornou **přípravenost pedagogických pracovníků**, podnětné a vstřícné školní prostředí, které umožňuje žákům rozvíjení jejich vnitřního potenciálu, směřuje je k celoživotnímu vzdělávání, k odpovídajícímu pracovnímu uplatnění, a tím podporuje jejich sociální integraci.

Mezi PO, která se kromě běžných pedagogických opatření ve vzdělávání žáků s mentálním postižením, souběžným postižením více vadami a s autismem osvědčují, patří například posilování kognitivních schopností s využitím dynamických a tréninkových postupů, intervence s využitím speciálněpedagogických metodik a rozvojových materiálů, podpora přípravy na školu v rodině, podpora osvojování jazykových dovedností, podpora poskytovaná v součinnosti asistenta pedagoga.

Specifikace provádění podpůrných opatření

Přizpůsobujeme a upravujeme vzdělávací obsah základního vzdělávání pro tyto žáky tak, aby bylo dosaženo souladu mezi vzdělávacími požadavky a skutečnými možnostmi těchto žáků. Žákům věnujeme speciálněpedagogickou péči odpovídající speciálním vzdělávacím potřebám žáků podle stupně přiznaných PO. Jde zejména o logopedickou péči, zdravotní tělesnou výchovu, rozvoj komunikačních a sociálních dovedností.

Pro úspěšné vzdělávání žáků s přiznanými PO **zabezpečujeme tyto podmínky:**

- uplatňujeme zdravotní hlediska a respektujeme individualitu a potřeby žáka;
- využíváme všechna přiznaná PO při vzdělávání žáků;
- uplatňujeme princip diferenciací a individualizace vzdělávacího procesu při organizaci činností, při stanovování obsahu, forem i metod výuky;
- zabezpečujeme odbornou výuku předmětů speciálněpedagogické péče;
- zohledňujeme druh, stupeň a míru postižení nebo znevýhodnění při hodnocení výsledků vzdělávání;
- odstraňujeme architektonické bariéry a provádíme potřebné změny, případně úpravy školního prostředí;
- spolupracujeme se zákonnými zástupci žáka, ŠPZ a odbornými pracovníky školního poradenského pracoviště (ŠPP), v případě potřeby spolupracujeme s odborníky z jiných resortů (zejména při tvorbě IVP);
- spolupracujeme s ostatními školami, které vzdělávají žáky s přiznanými PO;
- umožňujeme využití vyšší časové dotace k posílení předmětů, které vzhledem k míře postižení žáků vyšší časovou dotaci vyžadují.

Zodpovědné osoby v systému péče o žáky s PO, jejich role a vzájemná spolupráce

Systém péče o žáky s PO je založený na spolupráci všech pracovníků školy, ŠPZ, zákonných zástupců a dalších odborníků.

Ředitel/ředitelka

- Zodpovídá za vzdělávání žáků se SVP;
- rozhoduje o poskytování PO a o zajištění podmínek pro jejich realizaci;
- zajišťuje komunikaci školy se ŠPZ;
- vytváří podmínky pro vzdělávání asistentů pedagoga a další odborný rozvoj učitelů.

Třídní učitel/učitelka

- Sleduje prospěch, chování a adaptaci žáků ve třídě;
- motivuje k vytvoření vnitřních pravidel třídy v souladu se školním řádem a dbá na jejich dodržování;
- zprostředkovává informace o individuálních potřebách žáků kolegům;
- pomáhá vytvářet podnětné a respektující klima ve třídě, které podporuje začlenění žáků;
- zprostředkovává komunikaci s ostatními členy pedagogického sboru a je garantem spolupráce školy se zákonnými zástupci žáků, spolupracuje s výchovným poradcem, metodikem prevence a dalšími odborníky.

Učitel/učitelka

- Je přímým realizátorem podpory žáků;
- přizpůsobuje obsah, formy a metody výuky individuálním potřebám jednotlivých žáků;
- spolupracuje s asistentem pedagoga a dalšími odborníky;
- vytváří a naplňuje IVP;
- průběžně hodnotí efektivitu PO a informuje o ní zákonné zástupce a vedení školy;
- přispívá k pedagogické diagnostice žáků, při níž můžeme žáka s PO identifikovat.

Asistent/asistentka pedagoga

- Poskytuje přímou podporu jinému pedagogickému pracovníkovi při vzdělávání žáků;
- podporuje samostatnost a aktivní zapojení žáků do všech činností uskutečňovaných ve škole v rámci vzdělávání;
- pomáhá při organizaci a realizaci vzdělávání;
- podporuje žáky v orientaci, dodržování pravidel a seberegulaci;
- přispívá k bezpečnému a klidnému průběhu výuky;
- podílí se na naplňování IVP ve spolupráci s učiteli.

Výchovný poradce/poradkyně

- Zajišťuje koordinaci péče o žáky se SVP;
- vede agendu doporučení ŠPZ a kontroluje jejich plnění;
- pomáhá učitelům s vypracováním a vyhodnocováním IVP;
- řeší výchovné a výukové obtíže žáků ve spolupráci s třídními učiteli;
- komunikuje s rodiči;
- zprostředkovává kontakt se ŠPZ;

- podílí se na prevenci školní neúspěšnosti, absencí a problémového chování;
- spolupracuje s metodikem prevence při vytváření preventivních programů;
- koordinuje hlavní činnosti kariérového poradenství;
- zajišťuje další informační a poradenské činnosti.

Školní metodik/metodička prevence

- Řeší primární prevenci všech forem rizikového chování;
- koordinuje realizaci aktivit zaměřených na prevenci;
- spolupracuje a metodicky vede učitele a asistenty pedagoga při průběžné a dlouhodobé péči o žáky s výchovnými či vzdělávacími obtížemi;
- spolupracuje s výchovným poradcem při tvorbě IVP u žáků s nežádoucími projevy chování;
- individuálně i skupinově pracuje se žáky v oblasti adaptace, sociálně vztahových problémů, rizikového chování a problémů, které negativně ovlivňují vzdělávání;
- zajišťuje další informační a poradenské činnosti.

Školní speciální pedagog/pedagožka

- Provádí speciálněpedagogickou diagnostiku v průběhu edukace;
- realizuje dlouhodobou i krátkodobou individuální speciálněpedagogickou péči pro žáky za účelem naplňování PO;
- podílí se na vytváření plánů pedagogické podpory (PLPP) a IVP;
- průběžně vyhodnocuje účinnost poskytovaných PO, navrhuje jejich úpravy;
- poskytuje individuální konzultace pro zákonné zástupce a individuální konzultace pro pedagogické pracovníky v oblasti SVP;
- zajišťuje metodickou pomoc učitelům při vzdělávání žáků s PO.

2.2 Spolupráce uvnitř školy i mimo školu při péči o žáky s PO

2.2.1 Spolupráce při podpoře žáků s PO uvnitř školy

Všichni pedagogičtí i nepedagogičtí pracovníci školy usilují o **jednotný přístup k žákům** a vytvoření podpůrného, bezpečného a respektujícího prostředí.

Na spolupráci se podílí vedení školy, třídní učitelé, asistenti pedagoga, výchovná poradkyně, speciální pedagog, školní metodik prevence, učitelé jednotlivých předmětů i vychovatelky školní družiny.

Součástí vnitřní spolupráce jsou pravidelné pedagogické rady, metodické týmy, koordinace a konzultace nad potřebami žáků, které řídí ŠPP. Při přechodu žáků mezi stupni vzdělávání se dbá na plynulost a kontinuitu podpůrných opatření.

Společným cílem všech pracovníků je to, aby žák vnímal školu jako místo, kde mu dospělí rozumějí, podporují jeho úsilí a spolupracují ve prospěch jeho rozvoje.

2.2.2 Spolupráce se specializovanými pracovišti

V případě potřeby škola spolupracuje se ŠPZ, se středisky výchovné péče, s OSPOD, s lékaři, psychology a dalšími odborníky. Spolupráce probíhá v oblasti diagnostiky, tvorby doporučení ŠPZ, poskytování PO i při řešení krizových situací.

Škola se aktivně zapojuje do činností zaměřených na prevenci rizikového chování a usiluje o včasné a citlivé poskytování podpory žákům s potřebou pomoci.

U žáků hospitalizovaných nebo dlouhodobě nemocných škola komunikuje se spádovými školami při zdravotnických zařízeních a zajišťuje plynulý návrat žáků do běžné výuky.

2.3 Nastavení plánování procesu vzdělávání u žáků nedosahujících školních výsledků učení v uzlových bodech

Plánování procesu vzdělávání u žáků, kteří v uzlových bodech vzdělávání nedosahují očekávaných výsledků učení (OVU), vychází z principů individualizace, diferenciací a respektování SVP každého žáka. Cílem je vytvořit takové podmínky vzdělávání, které umožní maximální možný rozvoj potenciálu žáků s ohledem na jejich schopnosti, tempo učení a míru podpory, kterou ke svému vzdělávání potřebují.

Uzlové body vzdělávání jsou vnímány jako orientační hodnoticí mezníky, které slouží ke sledování pokroku žáka a k vyhodnocování účinnosti zvolených vzdělávacích strategií. Příklad, kdy žák těchto výsledků učení nedosahuje, není chápán jako neúspěch, ale jako podnět k úpravě vzdělávacího procesu.

Plánování procesu vzdělávání u těchto žáků je založené na průběžném pedagogickém diagnostikování, systematickém sledování vzdělávacího pokroku a vyhodnocování dosažených dílčích výsledků učení.

Nedílnou součástí plánování vzdělávacího procesu je spolupráce pedagogických pracovníků, zejména třídního učitele, asistenta pedagoga, speciálního pedagoga a dalších odborníků ŠPP. **Důležitá je rovněž spolupráce se ŠPZ a dalšími odbornými institucemi.**

Plánování procesu vzdělávání u žáků, kteří opakovaně nedosahují školních OVU v uzlových bodech, **bude zahrnovat tvorbu IVP**, který stanoví konkrétní vzdělávací cíle, metody, formy práce a tempo výuky přizpůsobené individuálním možnostem žáka. IVP je nástrojem pro cílenou podporu žáka, umožňuje sledovat jeho pokrok a flexibilně upravovat vzdělávací proces podle aktuálního vývoje.

Škola aktivně zapojuje do plánování vzdělávacího procesu zákonné zástupce, tak aby byl proces koordinován mezi školou a domácím prostředím a podporoval kontinuitu učení a rozvoj žáka.

Proces vzdělávání je pravidelně vyhodnocován a flexibilně upravován v závislosti na aktuálním vývoji žáka. Hodnocení klade důraz na individuální pokrok, snahu a míru dosažení stanovených dílčích cílů, nikoli pouze na srovnání s OVU v uzlových bodech. Tímto způsobem škola podporuje pozitivní motivaci žáků k učení a vytváří podmínky pro jejich dlouhodobý rozvoj.

Národní pedagogický institut
České republiky
Praha, leden 2026
www.npi.cz